

Publicaties uit EcoFuture: een kortverhalenwedstrijd voor jong schrijftalent dat verder kijkt dan morgen

Eind april vond in Brussel de denkdag Ecopolis plaats, de opvolger van Het Groene Boek met Denktank Oikos als een van de centrale partners. Ecopolis wil de maatschappelijke dialoog over de transitie naar een duurzame toekomst stimuleren.

Daartoe lanceerde het onder meer EcoFuture: een kortverhalenwedstrijd voor jong schrijftalent dat verder kijkt dan morgen. Want als we duurzaamheid serieus nemen, hoe zit de toekomst er dan uit? En hoe geraken we er? De EcoFuture-prijs wil jonge schrijvers prikkelen om de huidige realiteit los te laten. Want we weten niet hoe een duurzame samenleving eruit ziet, maar ze zal anders zijn dan de huidige.

Uit de 24 inzendingen selecteerde een jury, onder wie Willem Bongers-Dek (deBuren) en publicist Jos Geysels, een short list van vijf genomineerden. Hieruit kwam als winnaar Tjil Nuyts met DQ, de tweede plaats ging naar Eline Claes met Het binnenplein. De andere drie geselecteerde auteurs zijn Wannas Van Giel met De Vlinder, Geert Klaasen met Klemtoon en An Verbeeck met De eerste werkdag.

We publiceren deze verhalen met plezier in dit en volgend Oikosnummer, ze vormen de geknipte fictie bij de gebruikelijke stevige portie non-fictie in Oikos Tijdschrift.

DQ

Tjil Nuyts

'Panzer,' zeg je. Je kijkt me niet aan, je handen houd je los om het stuur, je blik haak je vast aan wat voorbij de voorruit ligt. Ik zit naast je, in een van je te grote leren jassen. Knotwilgen met rode haren suizen voorbij. De motor protesteert; je drukt het gaspedaal nog dieper in. Uit de antieke boxen breekt behoedzaam de eerste strofe van een blikken versie van *Le temps des cerises*. Je begint mee te neuriën, zacht, brommend, alsof er een gonzend insect uit je keel naar boven kruipt. Ik overweeg om mijn gordel los te rukken, het portier open te gooien en me uit de rijdende auto te laten vallen. Ik doe het niet. Je stuurt de auto een zijweg in, we hobbelen een helling af. Handrem – *mais il est bien court, le temps des cerises, où l'on s'en va deux cueillir en rêvant*. Je haalt de sleutel uit het contact; de motor en de radio slaan af. Je stopt met neuriën.

'Panzer,' zeg je opnieuw. Ik voel dat je deze keer wel naar me kijkt dus ik draai mijn gezicht naar je toe. Uit je ogen van oker rollen tranen van geluk.

Ik sla het portier achter me dicht en wandel de weide in. Ik bedwing me en kijk niet om maar ik voel je blik in mijn nek branden. Ik loop verder. De windmolens tekenen zich af tegen het landschap: rij na rij witte, naar boven toe vernauwende kaarsen met helrode banden halverwege. Bundels zonlicht worden opgevangen en weer weggeslingerd door de draaiende wieken. Ik bereik de grens van het park, kruis de eerste rij

molens. In mijn studentenjaren kwamen mijn vrienden en ik hier vaak na feestjes. We gooiden onze wijnzakken over de omheining om er daarna zelf over te klimmen, kropen op een kluitje in de slagschaduw van de masten en dronken ons laveloos. Afgezien van wijzelf scharrelden er ook nog enkele daklozen tussen de molens, op zoek naar de vogels die eerder op de dag door de wieken neergemaaid werden. Een jongen klom op mijn rug, trok mijn kleren uit, bewoog zijn nerveuze handen over mijn rug, mijn benen, mijn borsten; zijn wijnlucht in mijn nek. Terwijl we wegzakten in onze roes zagen we vanuit onze ooghoeken het rode smeulen van de wegwerpbarbecues waarop de mannen en vrouwen de gevonden vogellijkjes braadden. Wij, ondertussen, lagen naast en op elkaar, even ongenaakbaar als de huizenhoge afgodsbeelden die over ons waakten.

Vandaag valt er niemand tussen de molens te bespeuren. De omheiningen werden nog voor ik afstudeerde weggehaald, het windmolenpark uitgebreid tot meer dan zesmaal z'n oorspronkelijke grootte. Als blanke ruimtewezens blinkend in de middagzon kijken de molens op me neer. Ik loop tussen de masten door dieper het park in, beeld me in het gebrom van de turbines te horen, een extra laag onder de tonen van jouw geneurie daarnet in de auto, unisono. Angst kleeft aan mijn ribben zoals jij gisteravond nog aan mijn lichaam, toen je de woorden 'Panzer, ik geloof in je' mijn oren inblies.

Niemand wist waar je vandaan kwam. Opeens was je er; een anachronisme dat zich door de ademende deuren van de metro tussen de pendelaars wrong. Ik drukte mijn neus tegen de ruit, keek toe hoe de portretten van de passagiers gereflecteerd werden in de inkt achter de ramen. Voortdenderend door de buik van de stad vrat de metro de duisternis uit de gangen, spuwde die achter zich uit. De volgende halte moest ik eraf. We zwenkten, doken een bocht in, ik verloor mijn evenwicht, greep me vast aan een paal, voelde huid tegen de mijne, vingers, een hand – keek op en zag twee heel lichte ogen achter brillenglazen: de jouwe.

'DQ, zo noemen ze me,' zeg je, voorovergebogen over het tafeltje. Je spreekt het uit als *die-kjoew*. Tikkeltje te stoer in vergelijking met je uiterlijk. 'DQ,' zeg je opnieuw, nadrukkelijker. Je spreekt de twee lettergrepen zorgvuldig uit: de witte gordels van je tanden bijten zich eerst zacht vast rond de lucht van de klanken, laten daarna met tegenzin los. Je ogen daarentegen blijven alles vasthouden – twee hypnotiserende cirkels van een vreemd soort oker, de irissen reflecterende wieltes, voortdurend in beweging. 'Hoe heet jij?'

'Sancha,' zeg ik, en ik neem nog een slok. Ik ontwijk je blik.

'Mooie naam,' zeg je. Je irissen lijken sneller te draaien.

Ik herinner me niet meer precies wat je die namiddag allemaal zei. Je kende de trucs natuurlijk, dus 's avonds nam ik je mee naar mijn kamer.

Mijn flatgenoten lachten wanneer je Porsche – een stokoud model op benzine – onder de ramen van ons appartement doorgleed en een plaatsje zocht aan het voetpad. Wanneer ze je lange lichaam uit de auto tevoorschijn zagen komen, schreeuwden ze me toe dat mijn caballero gearriveerd was. Terwijl ik tussen de molens loop en muziek in mijn oren zwelt, zie ik opnieuw hoe je de straat oversteekt richting onze voordeur, hoe je ons een brede lach toewerpt wanneer je ons ziet hangen over de vensterbank. 'Panzer.' Je ogen in mijn rug, je vingers trommelend op het stuur. Ik betast de trekker van de revolver in mijn jaszak – *cerises d'amours aux robes pareilles, tombant sous la feuille en gouttes de sang*. Heb je de radio terug aangezet? De wieken draaien onafgebroken, net iets te snel om rustgevend te werken. Iets bonkt in mijn lichaam. Een aanhoudend gedaver. Oud staal.

Het oker in je irissen maakt plaats voor zwarte gaten, eindeloze metrotunnels, een wortelstelsel dat zich eindeloos vertakt onder de stad.

Je handen over mijn lichaam als onrustige spinnen. Je tong in mijn oor bekritiseert de nieuwe kijk op het lichaam en z'n immuunsysteem. Je spuwt je gal over de nieuwe verdragen, de pogingen om de verdedigingsmechanismen die aan de basis van internationale relaties liggen te herbekijken. Volgens sommigen – je grimast wanneer je hun namen uitspreekt – werken immuunsystemen niet puur defensief maar interactief. Een pleidooi voor openheid. Softies. Je kust me in mijn nek, op mijn rug, op mijn benen. Je zegt dat je gruwet van het feit dat geld dat vroeger in olie werd geïnvesteerd nu meer en meer naar nieuwe energievormen gaat. Steenrijke staatshoofden die zich niet bekommerden om de werkloze jongeren waarover ze regeerden staan op het punt hun financiering te verliezen. De jongeren die vroeger moeiteloos in de glanzende ideologieën van hyperorthodoxe predikers gestrikt werden, zien dat de weg zich vertakt.

Wie ben jij eigenlijk, vraag ik me af, terwijl je vingertoppen woorden in mijn poriën drukken, de klanken dieper naar binnen masseren, tot ze openspringen in mijn bloedbaan. Tussen de lakens vertel je hoe je op het nieuws de politici zag die momenteel proberen te bouwen aan een duffe wereld van afhankelijkheidsrelaties, een wansmakelijke utopie waarin de *paradox of plenty* – althans volgens de breed lachende mannen en vrouwen in de studio – in de kiem zou worden gesmoord. De belofte dat naties in elkaar zullen overvloeien zoals lichamen in een bed – zoals *onze* lichamen – lichamen met openingen, welvingen, deuken en blutsen. De grens tussen zelf en ander beetje bij beetje uitgevlakt. Een bonzend, nog wat beurs organisme.

Je sist. Achter je brillenglazen vat de wiek in je pupillen vlam. Je spreekt met zachte stem over het zwarte goud, over je heimwee naar een tijd toen de wereld een eenzaam, opengebroken lichaam was dat zwarte smurrie lag te bloeden. Een nieuwe *siglo de oro* groeit als een grotesk, gouden insect in je hoofd, duwt z'n ragfijne pootjes dieper in je brein, flippert met zijn voelsprietten in de nachtlucht, slaat dan zijn metalen vleugels uit, vliegt over onze naakte lichamen het raam uit.

Ik loop in de schaduw van de molens en rol tegelijk uit het bed, loop door de gang naar de keuken, open de deur. Een korrelige, witte rechthoek valt op de tegelvloer in de gang. Daar sta je, met één bleke hand steunend op het wit-rood geblokte tafellaken, in het strooilicht van de computerschermen.

'Kom je terug slapen?' vraag ik. Geen antwoord. Je silhouet van gebrande omber leunt over de tafel. Je kijkt naar de designs op de schermen. In je hoofd rijpt het plan om de nieuwe lichaamsutopie aan te vallen met haar eigen wapens. Een populier wurg je met klimop. Met enkele muisklikken teken je uit hoe je het licht kan stelen van de boom, hoe je de takken afbreekt met je gewicht. Het doel is een klein symbool inplanten, net onder de huid van de verstrengelde lichamen, een metafoor met weerhaakjes. Een angstzaadje of een microtumor, die, eenmaal uitgezaaid, de cheesy liefdesdans van open lichamen een finale halt toeroept, de olie weer laat vloeien.

Op het linkerscherm zie ik het grondplan van het Briareo-windmolenpark, op het rechter diagrammen met vurige krullen en verbindingen. Ik stap naar je toe en raak je aan; in het halfdonker voel ik je inkten armen, de boog van je hals. Mentaal harnas. Je duwt me weg, knipt de schermen uit, verdwijnt richting aanrecht met je iPod in je handen.

Ik draai me om en loop terug naar de deur. Voor ik die sluit, kijk ik achterom door de kier. Je zit naast de koelkast, met opgetrokken benen, je ogen dunne spleetjes

zonestorm. Dunne aderen glippen je oorschelpen in. Je hoofd wordt een cocon vol pompemde muziek, je oogleden schuiven toe – *mais il est bien court, le temps des cerises, pendants de corail qu'on cueille en rêvant*. Ik sluit de deur achter me en rol me op in bed, mummificeer me in de lakens.

Tijdens het vrijen plaats je elektroden onder mijn huid, leg je de verbindingen, wind je de banen rond mijn aders, richting hart: het centrum van waaruit de energie gepompt zal worden. Elk orgasme is een voorbereiding op die laatste, glorieuze detonatie, een voorproefje van de bloem die bij haar openklappen een krater zal slaan in het vlees van het landschap. Gas en magma, de oude spoken, ontbranden opnieuw. Olie welt op uit open wonden. Oud goud.

Je houdt mijn bovenarm vast, glimlacht, drukt de naald naar binnen. Nu je alles diep onderhuids in gereedheid hebt gebracht, kan je de laatste hand leggen aan je project. Je tatoeëert de woorden net onder de oppervlakte, als een zwarte slang om mijn arm: *'Non fuyades, cobardes y viles criaturas, que un solo caballero es el que os acomete.'*

Wanneer je klaar bent, en de natte woorden als een belofte op m'n arm glanzen, trek je me een van je jassen aan. 'We kunnen vertrekken,' zeg je. 'Martelaar.' We dalen de trappen af en stappen in je auto. Je zag niet dat ik een revolver meenam.

De zon wordt gevangen in de scharen van de molens, licht wordt doorgeknipt en valt als losse eindjes in mijn haren. Ik ben je droom. Project Panzer. Een symbiose van mens en machine. Een idee zo oud als de straat. Als een soort Victoriaanse stoommachine loop ik tussen de witte masten, naar het hart van het Briareopark. Wanneer ik mijn ogen sluit, zie ik het filmpje dat je me tientallen keren deed bekijken tijdens de laatste week voor ons vertrek, toen alle banen en verbindingen al in mijn lichaam aangebracht waren, stevig vastgesnoerd zaten rond merg en bot.

'Kijk, Panzer,' hoor ik je opnieuw zeggen, de herinnering aan je tong als een loop in mijn oor. 'Dit is het mooiste wat ik ooit gezien heb.' Je drukt op play, en terwijl ik stug blijf doorstappen, worden de eerste seconden van de documentaire op de binnenkant van mijn oogleden geprojecteerd, als grotschilderingen in HD. Ik voel hoe je glimlachend met me meekijkt vanuit de stilstaande auto. We zien een titel opdoemen en plaatsmaken voor een camerabeeld dat uitzoomt vanuit de Aarde, dan achterover kantelt en door de Melkweg zwenkt, pijlsnel door het donker zoeft en dan tot stilstand komt, blijft zweven voor een koppel sterren. Op m'n oogleden branden de twee samengeklitte zonnen in een zwarte hemel, de ene tweemaal zo groot als de andere. Een Siamese sterrentweeling in een verschroeiende omhelzing. Terwijl ik het centrum van het windmolenpark nader en mijn vingers de revolver in mijn jaszak steviger vastgrijpen, vertelt de voice-over in mijn hoofd dat de kleine ster parasiteert op de grote, zich heeft vastgeklampt op de rug van zijn broer om gulzig de warmte uit diens lichaam te zuigen. Zijn honger veroorzaakt een huiduitslag van zwarte zonnevlekken op de brandende oppervlakte van zijn broer. 'Prachtig,' zeg je. Vonken knetteren tussen je wimpers. 'Het mooiste kunstwerk in de geschiedenis van de mensheid.' Opnieuw zie ik tranen in je ogen blinken. Ik heb het hart van het park bereikt.

Ik ben een bom aangedreven door hartslagen. Door mijn tong – 'door de *musculus longitudinalis superior linguae* om precies te zijn,' zei je me, toen je de verbinding legde – loopt de lont. Ik sta stil en kijk omhoog naar de draaiende wieken. Er zijn twee mogelijkheden. Of ik bijt op mijn tong en het ontstekingsmachine gaat af; of ik schiet mezelf

door het hart en de bom bloedt leeg, onschadelijk. Ik kijk naar de erehaag van molens, rijen witte masten voor zover het oog reikt, en beeld me in dat ik je kan zien zitten in de auto, leunend over het stuur, je okeren blik vastgeklonken aan mijn lichaam in de schaduw van de molens. Ik heb een keuze.

Verantwoording

Don Quijote en Sancho Panza stonden model voor DQ en Sancha/Panzer. Delen van de plot werden losjes gebaseerd op het vierde hoofdstuk van *El ingenioso hidalgo don Quijote de la Mancha* van Miguel de Cervantes Saavedra (verschenen in 1605), dat ook de zin leverde die DQ op Sancha's arm tatoeëerde.

Het bijna gerealiseerde wereldbeeld dat in het verhaal als achtergrond dient – een utopie die door de DQs van nu gefnuikt wordt? – werd losjes gebaseerd op twee artikels uit *De Correspondent*. Het eerste 'Waarom terrorisme niet de wereld uit te bombarderen is' werd geschreven door Rob Weinberg, filosoof en hoofdredacteur van *De Correspondent* (gepubliceerd op het online platform van *De Correspondent* op 7 oktober 2014). Een tweede inspiratiebron voor de politieke achtergrond van het verhaal is het opiniestuk 'Wat een land van een lichaam kan leren (in een week als deze)' van Inge Mutsaers, politiek filosofe en biologe, dat op 9 januari 2015 verscheen op *De Correspondent* en een kleine snapshot geeft van enkele ideeën uit haar in 2014 verdedigde proefschrift *Immunisation and its Discontents: An Analysis of the Use and Usefulness of Immunological Models in Political Philosophy*.